

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 1 november 2007

Mål nr

Ö 2065-05

KLAGANDE

SM

Ombud och biträde enligt rättshjälpslagen: Advokat BS-G

MOTPART

GH

SAKEN

Verkställighet av utländsk dom

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Svea hovrätts beslut den 25 april 2005 i mål Ö 1223-05

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen fastställer det slut vartill hovrätten kommit.

För det biträde BS-G lämnat SM i Högsta domstolen fastställs ersättning enligt rättshjälpslagen till trettontusenniohundrafyrtio (13 940) kr, varav 13 860 kr avser arbete och 80 kr utlägg. I ersättningen ingår mervärdesskatt med 2 788 kr.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

SM har yrkat att den av Landgericht Kleve, Tyskland, den 8 oktober 2004 i mål nr 2 O 22/03 meddelade tredsdomen mellan henne och GH skall förklaras verkställbar i Sverige.

SKÄL

Genom den tyska domen har GH förpliktats att till SM betala 55 077:20 euro jämte ränta, avseende krav på laglott (Pflichtteil) och komplettering av laglott (Pflichtteilsergänzung). Av domen framgår att SM är dotter till VH, som avled den 23 juni 2002, och att GH var gift med VH i hans andra äktenskap. Vidare framgår det att VH var tysk medborgare och att han bodde med GH i Tyskland fram till år 2001, då makarna flyttade till Sverige.

Enligt svenska internationellt privaträttsliga regler skall i materiellt hänseende tysk rätt tillämpas på arvet efter VH, 1 kap. 1 § första stycket lagen (1937:81) om internationella rättsförhållanden rörande dödsbo, och – i avsaknad av avtal om annat – även på makarna Hs förmögenhetsförhållanden, 4 § lagen (1990:272) om internationella frågor rörande makars och sambors förmögenhetsförhållanden. I fråga om förfarandet vid boutredning, bodelning och arvskifte gäller däremot svensk rätt, 2 kap. 1 § i 1937 års lag och 6 § i 1990 års lag.

Enligt 2 kap. 13 § i 1937 års lag får en utländsk dom om arv verkställas här i riket efter förordnande av Svea hovrätt, om domen uppfyller de villkor för erkännande som föreskrivs i 12 § i samma kapitel. Ett av villkoren enligt 12 § är att domen inte avser egendom som här i riket var föremål för dödsbobehandling eller här skolat undergå bodelning eller skifte.

SM har gjort gällande att villkoret inte hindrar verkställighet i Sverige, eftersom den tyska domen inte avser viss egendom som skall vara föremål för svensk dödsboutredning, utan endast ett penninganspråk.

Högsta domstolen har inhämtat upplysningar om innehållet i tysk rätt. Av upplysningarna framgår att ett laglotsanspråk enligt tysk rätt är ett krav på betalning i pengar som riktas mot arvingarna. Den laglotsberättigade är utesluten från del i kvarlåtenskapen. Han deltar inte i förvaltningen av kvarlåtenskapen och inte heller i arvskiftet. Han har alltså inte rätt att få någon andel av egendomen i boet. Den laglotsberättigade har att framställa sitt krav inom tre år efter det att han fick kännedom om arvfallet eller sin arvlöshet.

Vad som sålunda har upplysts ger vid handen att en tysk dom beträffande ett laglotsanspråk inte i strikt mening avser egendom som är föremål för dödsbobehandling eller skall undergå bodelning eller skifte. En dom med tillämpning av motsvarande svenska regler skulle däremot otvivelaktigt avse sådan egendom. De tyska reglerna om laglott får antas ha samma syfte som de motsvarande svenska reglerna och har i huvudsak samma materiella innebörd; skillnaden ligger i den lagtekniska konstruktionen. En tysk dom angående ett laglotsanspråk står också i nära samband med dödsbobehandlingen. Starka sakliga skäl talar således för att en sådan dom skall omfattas av villkoret i 2 kap. 12 § i 1937 års lag.

Enligt 2 kap. 10 § i 1937 års lag skall en tvist om arv tas upp av svensk domstol, om den avlidne hade hemvist här i riket.

Med hänsyn till det anförda skall SMs ansökan om verkställighet lämnas utan bifall.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Johan Munck, Leif Thorsson, Severin Blomstrand (referent), Kerstin Calissendorff och Gudmund Toijer
Föredragande revisionssekreterare: Maria Hallqvist